

Arbeidsmarkedet nå - juni 2011

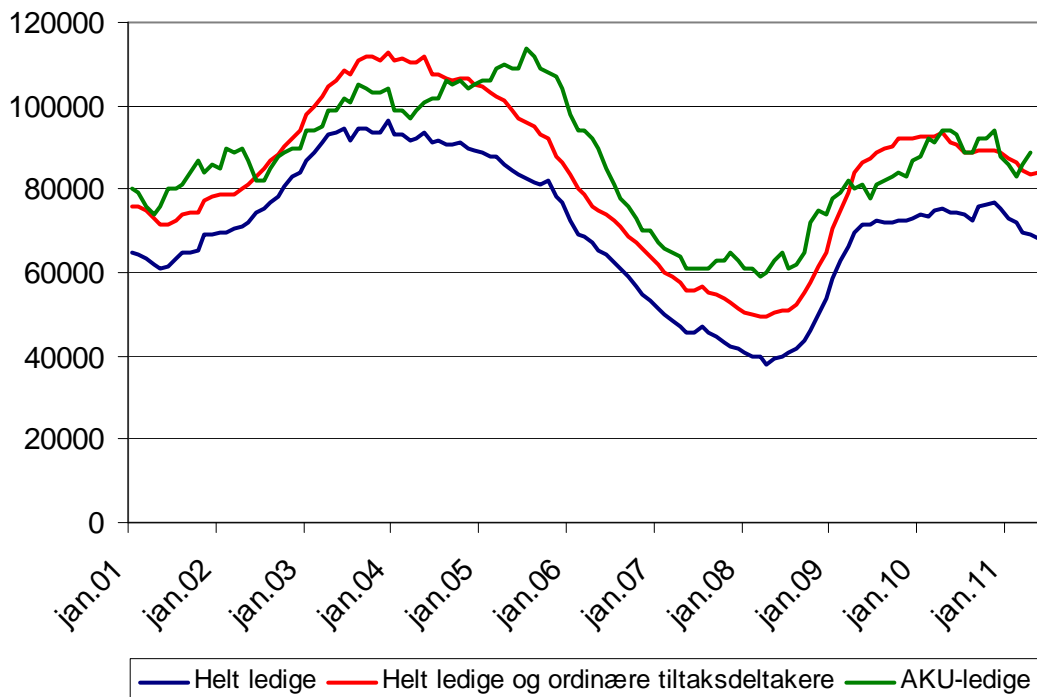
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra seksjon for Utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 1. juli 2011.

Liten endring i ledigheten i juni

Ved utgangen av juni var det registrert 65 500 helt ledige hos NAV. Dette tilsvarer 2,5 prosent av arbeidsstyrken. Sammenliknet med juni i fjor er det 6 100 (-9 %) færre registrerte helt ledige. Justert for vanlige sesongvariasjoner falt ledigheten med 100 personer i løpet av juni, mens summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere steg med 900 personer.

De siste tre månedene har nedgangen i det sesongjusterte tallet på helt ledige vært svakere enn i første kvartal, samtidig som summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere nå har økt i to måneder på rad. Vi har også sett en økt tilgang av nye arbeidssøkere i mai og juni, selv om nivået fortsatt er lavere enn på samme tid i fjor. Når man korrigerer for sesongvariasjoner har også antallet stillingsutlysningene gått ned de siste to månedene, noe som kan tyde på at etterspørselen etter arbeidskraft er i ferd med å bremse opp.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, summen av ordinære tiltaksdeltakere og arbeidsledige ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – juni 2011.

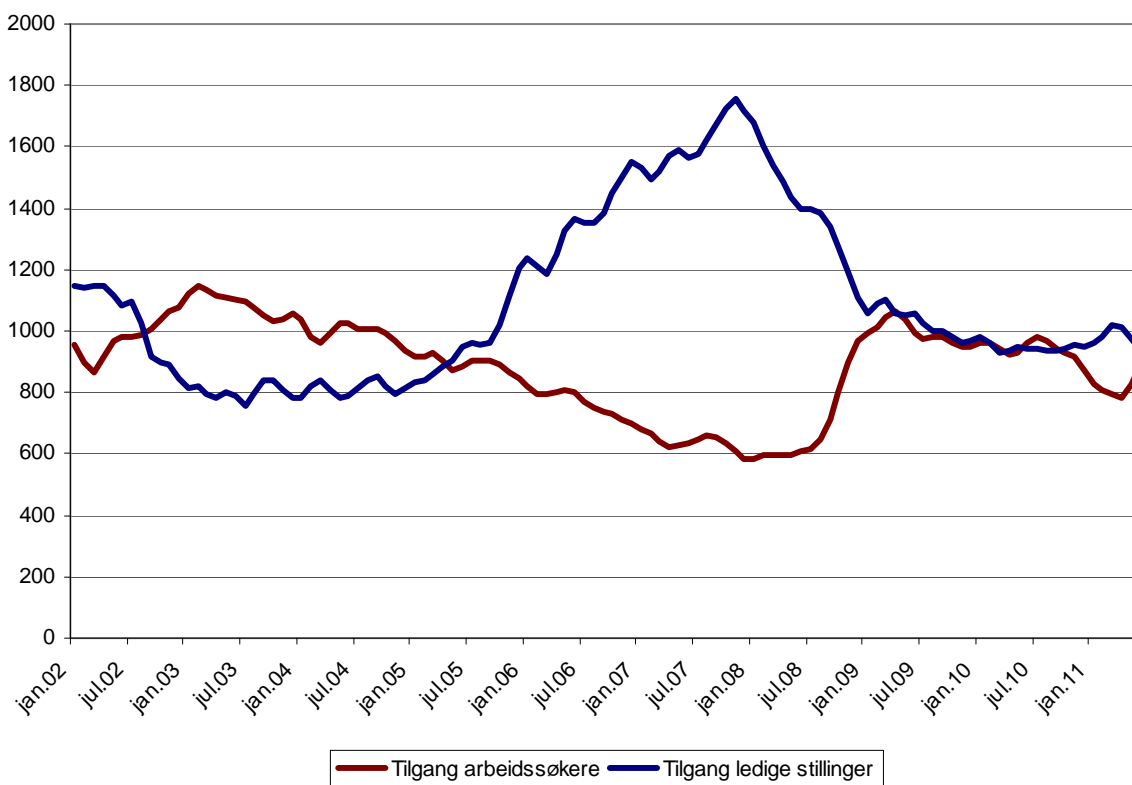

Kilde: NAV og SSB

Økt tilgang av nye arbeidssøkere

Etter å ha falt siden høsten i fjor, har tilgangen av nye arbeidssøkere¹ per virkedag gått opp de siste to månedene, justert for normale sesongsvingninger. I juni var tilgangen av arbeidssøkere per virkedag likevel 5 prosent lavere enn året før.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.² Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2002 - juni 2011.

Kilde: NAV

Lavere tilgang av nye ledige stillinger

Selv om tilgangen av nye ledige stillinger i juni var én prosent høyere enn i fjor, har antallet utlyste stillinger per virkedag falt de siste to månedene, når man korrigerer for sesongvariasjoner. Sammenliknet med i fjor, var nedgangen i stillingsutlysningene særlig stor innenfor butikk- og salgsarbeid (-16 %) og barne- og ungdomsarbeid (-13 %). Det var imidlertid en betydelig økning i antallet ledige stillinger innen ingeniør- og ikt-fag (35 %) og innen bygg og anlegg (23 %).

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, tiltaksdeltakere og andre arbeidssøkere.

² Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

Utviklingen i norsk økonomi

Nye anslag for industriinvesteringene i 2011 og 2012 tyder på et uendret investeringsnivå i forhold til i fjor, ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) investeringsstatistikk for 2. kvartal 2011. Det er samtidig forventet en høy vekst i investeringene i kraftforsyning, slik at det samlede investeringsnivået for industri, bergverksdrift og kraftforsyning anslås å bli 13 prosent høyere i år enn i fjor. Investeringsanslaget for 2011 til olje- og gassvirksomheten har blitt oppjustert i 2. kvartal i år, og innebærer en økning i olje- og gassinvesteringene på 15 prosent sammenliknet med i fjor.

Etter gjeninnhentingene i 2. halvår 2009 og 1. halvår 2010, har industriproduksjonen i Norge flatet ut, og var i april 0,6 prosent høyere enn året før. Fra april i fjor til april i år har produksjonen økt mest innen oljeraffinering, kjemisk og farmasøytisk industri og trelast- og trevareindustri, samt data- og elektrisk utstyrindustri. Sesongjusterte tall fra SSBs produksjonsindeks viser at i perioden fra februar til april i år forble den norske industriproduksjonen uendret sammenliknet med den foregående tremånedersperioden.

Høy import i mai og en lavere gasseksport førte til at handelsoverskuddet var nesten uendret sammenliknet med året før. Det var imidlertid en oppgang i eksport fra Fastlands-Norge på 19,1 prosent i forhold til mai i fjor. Høyere eksport av maskiner og transportmidler samt metaller, var de viktigste bidragene til eksportøkningen av tradisjonelle varer.

Etter en flat utviklingen i 1. kvartal i år, har varekonsumet økt i både april og mai. En økning i konsumet av andre varer, som bøker, klær og fritidsartikler, bidro til at varekonsumet gikk opp med 1,1 prosent fra april til mai, ifølge SSBs tall for sesongjustert volumindeks. Konsumet av elektrisitet og brensel gikk ned i mai. Sammenliknet med mai 2010, var varekonsumet 6,2 prosent høyere.

Utviklingen internasjonalt

Det internasjonale pengefondet (IMF) har denne måneden oppdatert sin prognose om den økonomiske utviklingen for 2011. Anslaget for den globale veksten forblir nesten uendret på 4,3 prosent i år, mens det nye vekstanslaget for industrilandene har blitt nedjustert til 2,2 prosent i år. Hovedgrunnen til dette er en kraftig nedjustering av veksten i Japan i år, som anslås å bli på -0,7 prosent, samt en nedjustering av veksten i USA i 2011 til 2,5 prosent. Samtidig har prognosen for eurosonen blitt oppjustert til 2,0 prosent i år, særlig på grunn av høyere vekst enn først anslått i Tyskland og Frankrike.

Foreløpige tall fra Eurostat viser at veksten i eurosonen tiltok i første kvartal i år og at BNP økte med 0,8 prosent, korrigert for sesongvariasjoner. Produksjonsveksten var fortsatt sterkere blant de nordeuropeiske landene enn blant landene i sør. Både ordretilgangen i industrien og industriproduksjonen i euroområdet økte i april.

Nasjonalforsamlingen i Hellas har denne uken vedtatt den krevende spareplanen som var nødvendig for å få ytterligere økonomisk hjelp fra EU og IMF. Landet unngår dermed å misligholde gjelden sin i denne omgangen, og finansmarkedene har reagert positivt på vedtaket.

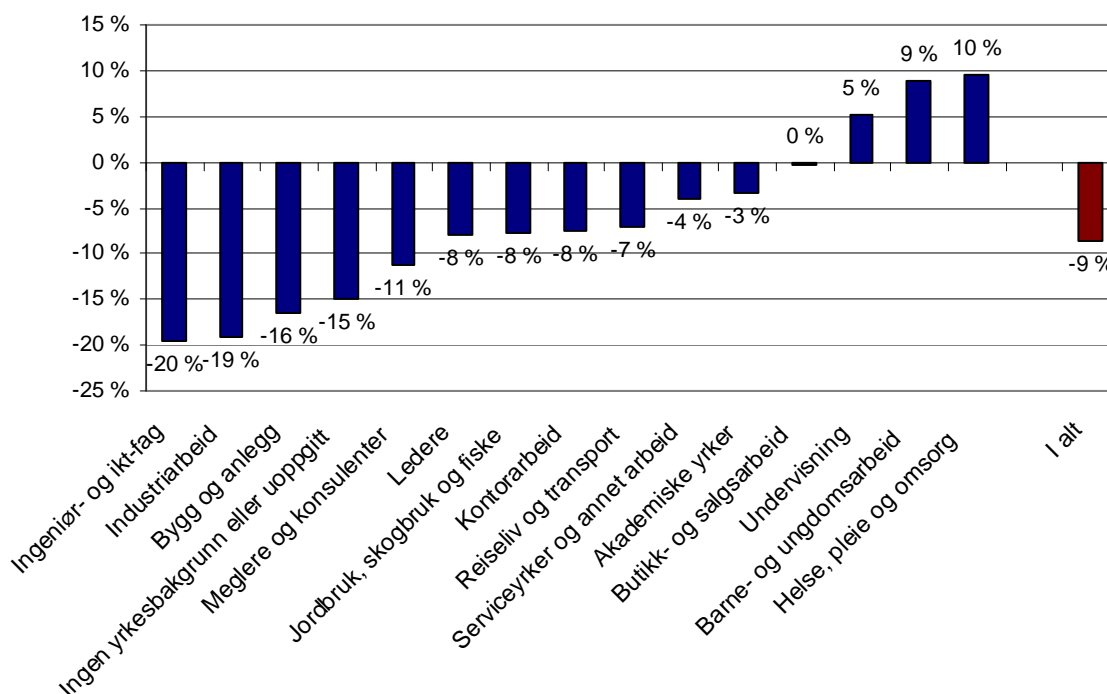
USAs bruttonasjonalprodukt økte med 1,9 prosent i 1. kvartal, målt i årlig rate, noe som innebærer en oppbremsing i forhold til andre halvår 2010. Veksten i det private forbruket bremsset opp og importen økte i første kvartal, men det var spesielt en sterk nedgang i offentlig konsum og investeringer som førte til en lavere produksjonsvekst. Arbeidsledigheten er fortsatt høy, og sysselsettingsveksten som begynte i fjor høst bremsset opp i mai. Amerikanske forbrukeres tillit til økonomien har falt både i mai og i juni, hovedsakelig som følge av økt inflasjon og dårligere utsikter på arbeidsmarkedet, noe som kan tyde på en svak utvikling i det private konsumet de nærmeste månedene. Samtidig økte de ledende indikatorene på utviklingen i USAs økonomi i mai etter et fall i april, hvilket peker på fortsatt vekst de neste seks månedene.

Ledigheten faller mest innen ingeniør- og ikt-fag

Det er blant personer med yrkesbakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag at ledigheten har gått mest ned i forhold til juni i fjor (se figur 3). Det var også en betydelig nedgang i ledigheten innen industriarbeid og bygg og anlegg. Ledigheten fortsatte imidlertid å øke innen helse, pleie og omsorg, barne- og ungdomsarbeid og undervisning.

I prosent av arbeidsstyrken er ledigheten fortsatt høyest innen bygg og anlegg (3,7 %) og innen industriarbeid og reiseliv og transport (3,6 %). Lavest ledighet finner vi for undervisning (1,0 %), fulgt av ingeniør- og ikt-fag og blant ledere (1,1 %).

Figur 3. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. Juni 2010 – juni 2011.

Kilde: NAV

Ingeniør- og ikt-fag

I juni var det 20 prosent færre registrerte ledige med yrkesbakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag enn året før. Nedgangen var størst blant sivilingeniører, sivilarkitekter og liknende (-30 %) og blant ingeniører og teknikere (-19 %).

Industri

Ledigheten blant personer med bakgrunn fra industri har falt med 19 prosent i løpet av det siste året. Støpere, sveisere, platearbeidere og liknende (-34 %) og hjelpearbeidere innen industrien (-20 %) har opplevd den største nedgangen i ledigheten.

Bygg og anlegg

Ledigheten innen bygge- og anleggsarbeid var denne måneden 16 prosent lavere enn i juni i fjor. Den hadde gått ned for alle yrkesgruppene innen bygg og anlegg, og nedgangen var særlig stor for elektrikere (-33 %).

Helse, pleie og omsorg

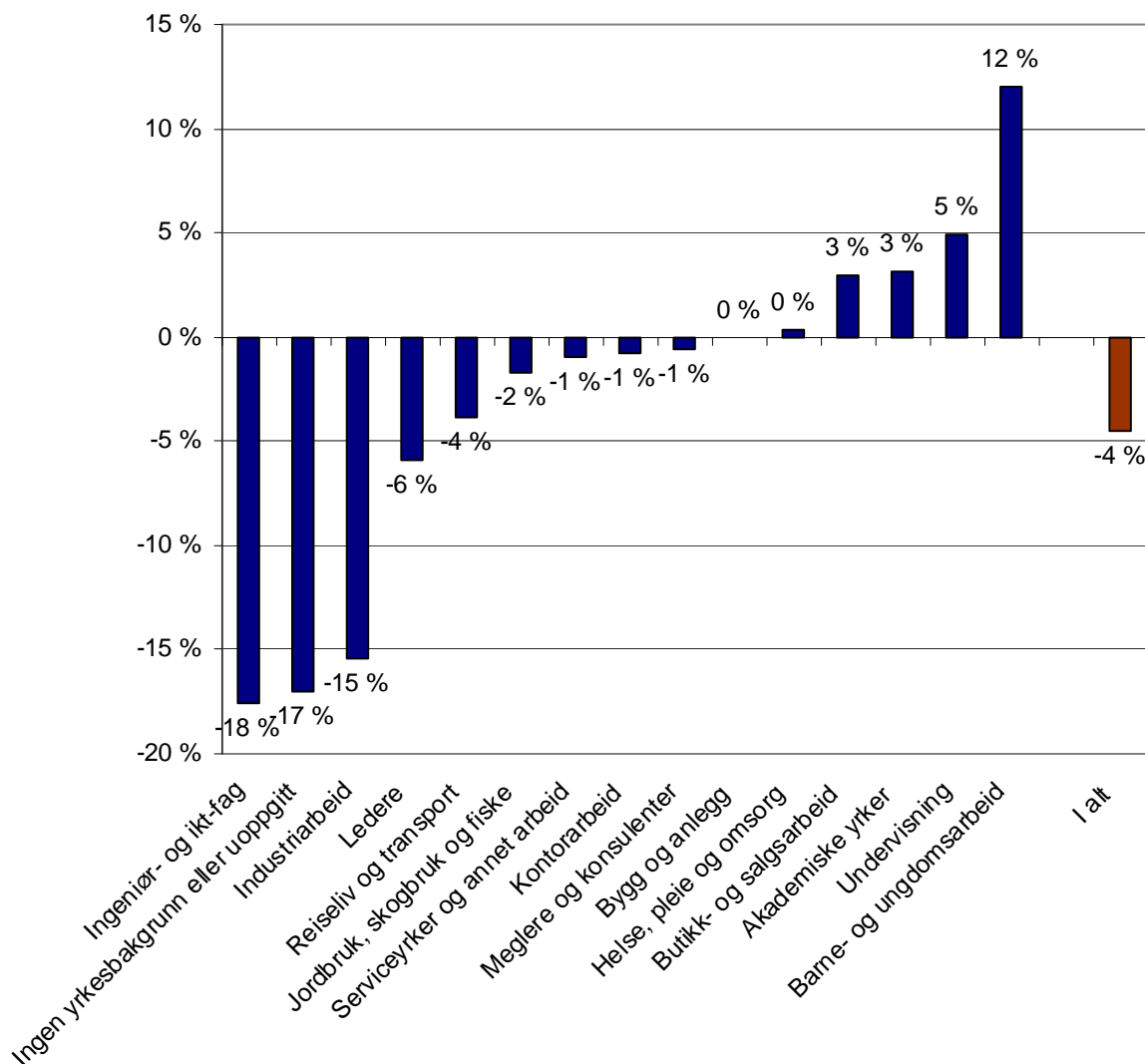
Selv om ledigheten blant personer med bakgrunn fra helse, pleie og omsorg har økt med 10 prosent det siste året, var ledighetsraten for denne yrkesgruppen på 1,2 prosent i juni, og er dermed langt lavere enn gjennomsnittet. Det er særlig blant sosionomer, barnevernspedagoger og liknende (17 %) og blant sykepleiere og jordmødre (15 %) at ledigheten har økt mye det siste året.

Nedgang i antallet nye ledige

Antallet ledige med en arbeidssøkervarighet under fire uker var i juni 4 prosent lavere enn for ett år siden. Det er imidlertid store forskjeller med hensyn til yrkesbakgrunn, som vist i figur 4. Sammenliknet med i fjor, har antallet ledige med kort arbeidssøkervarighet falt mest innen ingeniør- og ikt-fag, mens det var flere nye ledige blant yrkesgrupper med tilknytting til offentlig sektor. Det var også økt tilgang av nye ledige med bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid.

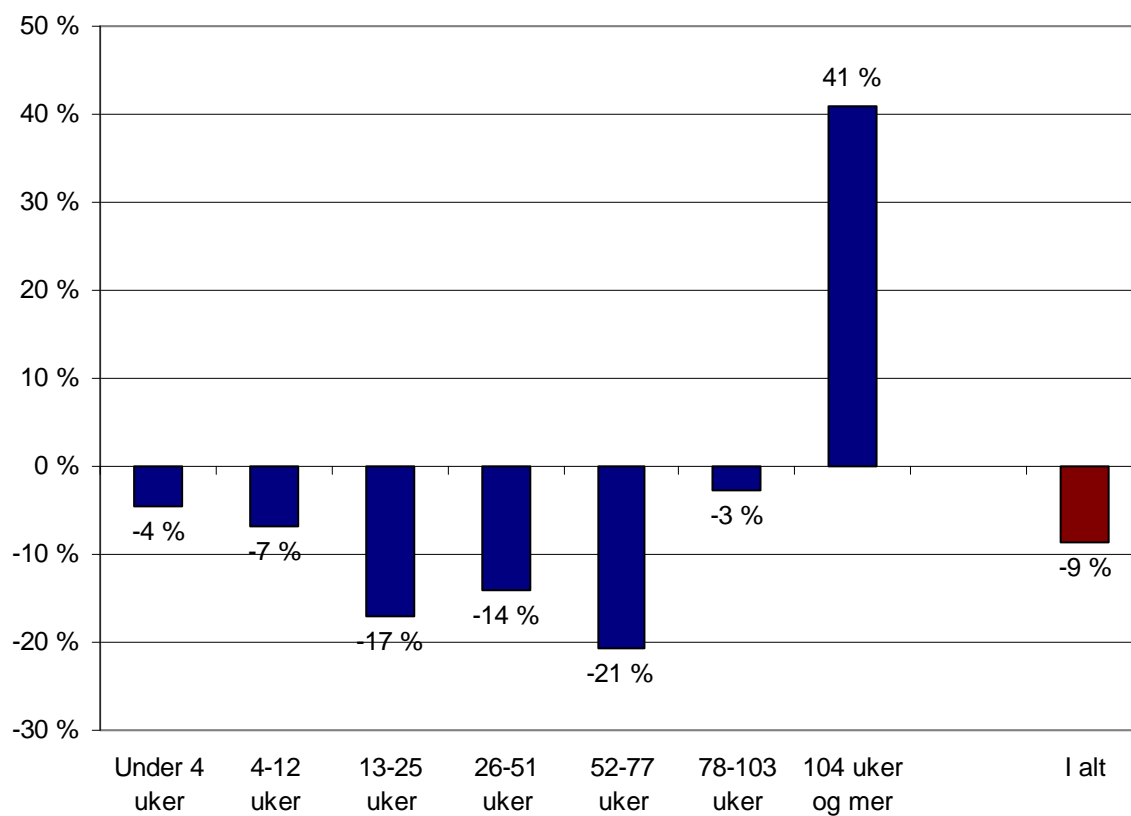
Det er bare antallet ledige med en arbeidssøkervarighet over to år som har fortsatt å øke i løpet av det siste året, og antallet var i juni 41 prosent høyere enn i fjor (se figur 5).

Figur 4. Registrerte arbeidsledige med mindre enn 4 uker varighet som arbeidssøker etter yrke. Prosentvis endring juni 2010 – juni 2011.

Kilde: NAV

Figur 5. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt etter arbeidssøkervarighet. Juni 2010 – juni 2011.

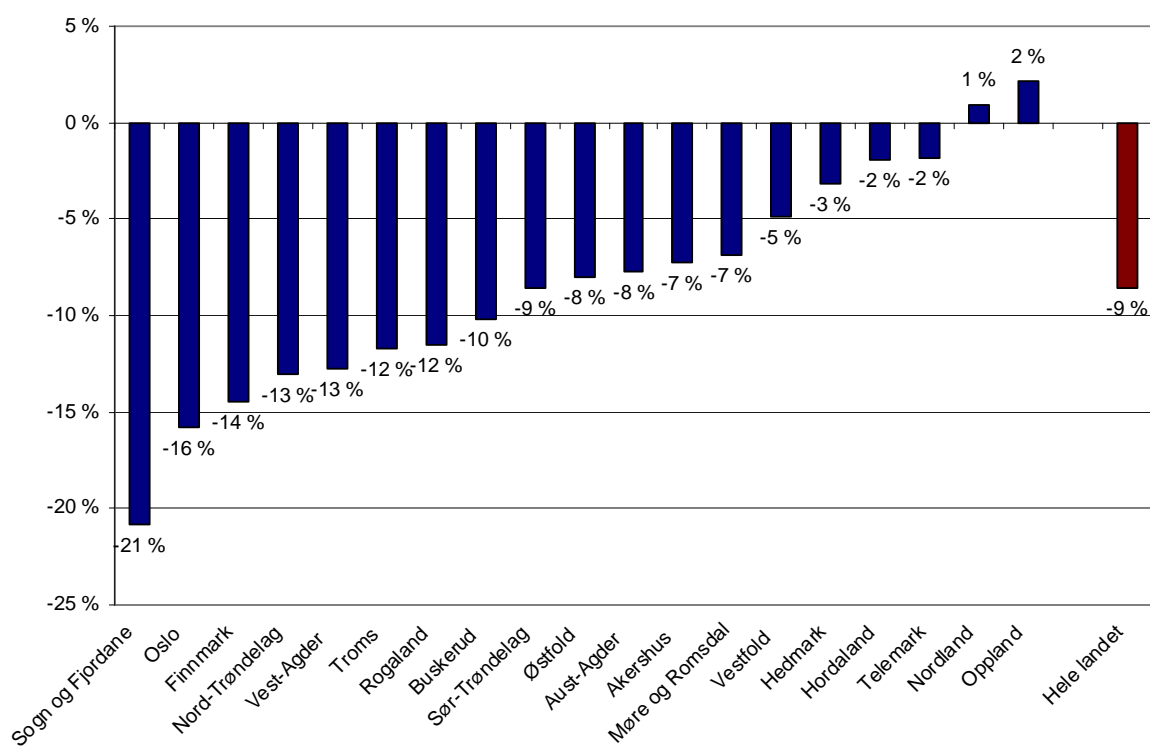
Kilde: NAV

Ledigheten faller i de fleste fylkene

Som figur 6 viser, har ledigheten gått ned i nesten alle fylker i løpet av det siste året. Nedgangen har vært størst i Sogn og Fjordane (-21 %) og i Oslo (-16 %). Det var bare Nordland og Oppland som hadde økning i ledigheten i juni.

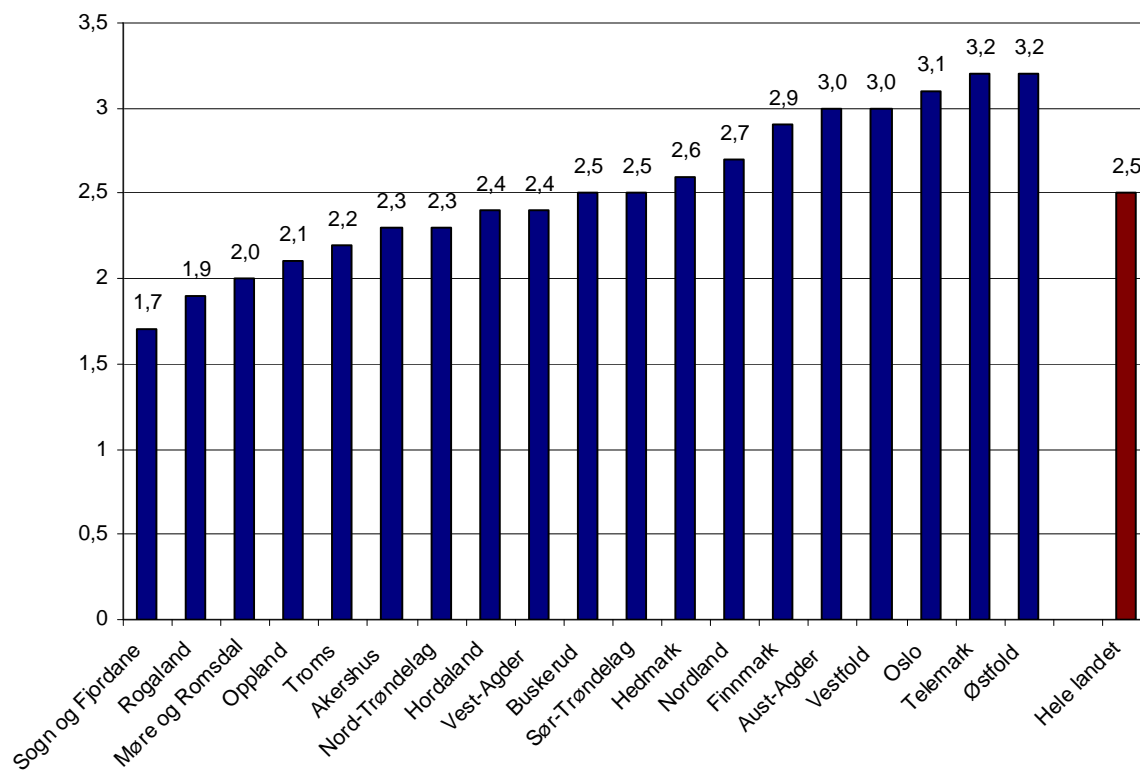
Ledigheten i juni var lavest i Sogn og Fjordane og Rogaland, med henholdsvis 1,7 og 1,9 prosent av arbeidsstyrken. De høyeste ledighetsratene ble registrert i Østfold og Telemark, med 3,2 prosent av arbeidsstyrken i begge fylker (se figur 7).

Figur 6. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter fylke. Juni 2010 – juni 2011.

Kilde: NAV

Figur 7. Ledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Juni 2011.

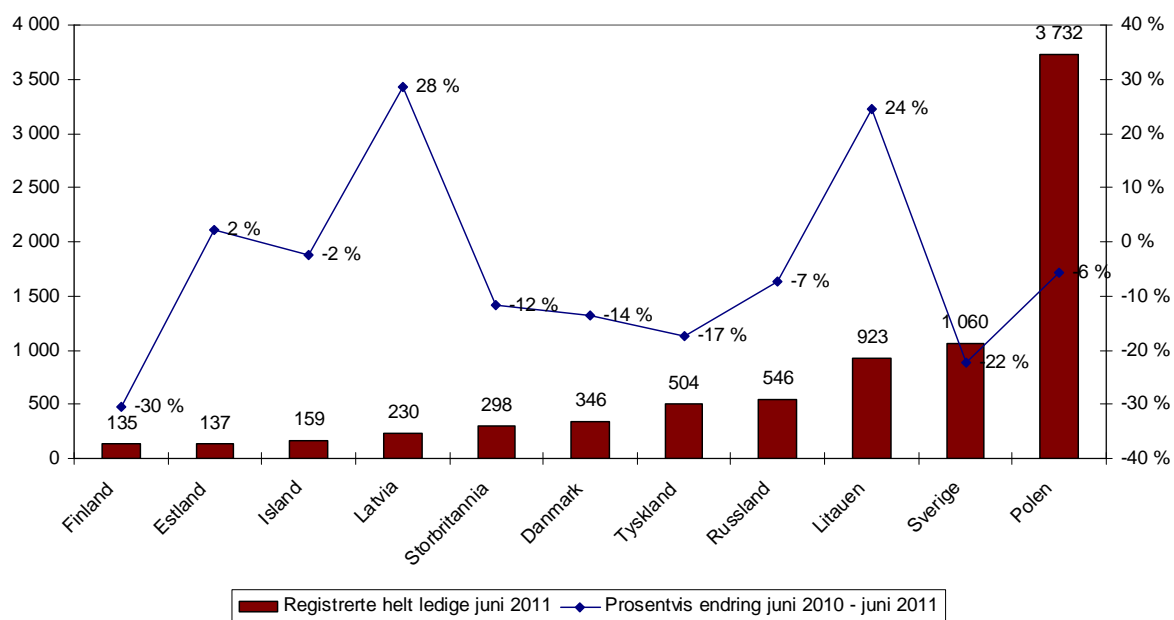

Kilde: NAV

Økt ledighet blant arbeidsinnvandrere fra Baltikum

Figur 8 viser antall arbeidsledige etter statsborgerskap for noen av de mest aktuelle landene når det gjelder arbeidsinnvandring. Ledigheten har økt mest for personer fra de baltiske landene. Sammenliknet med juni i fjor har ledigheten økt med 28 prosent blant latviere og med 24 prosent blant litauere, mens det er en liten økning på 2 prosent blant estlendere. Ved utgangen av måneden var det registrert 3 700 helt ledige polakker, hvilket tilsvarer en nedgang på 6 prosent i forhold til i fjor. Det var også en nedgang i ledigheten blant statsborgere fra de nordiske landene.

Figur 8. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Antall personer i juni 2011 og prosentvis endring fra juni 2010 til juni 2011.

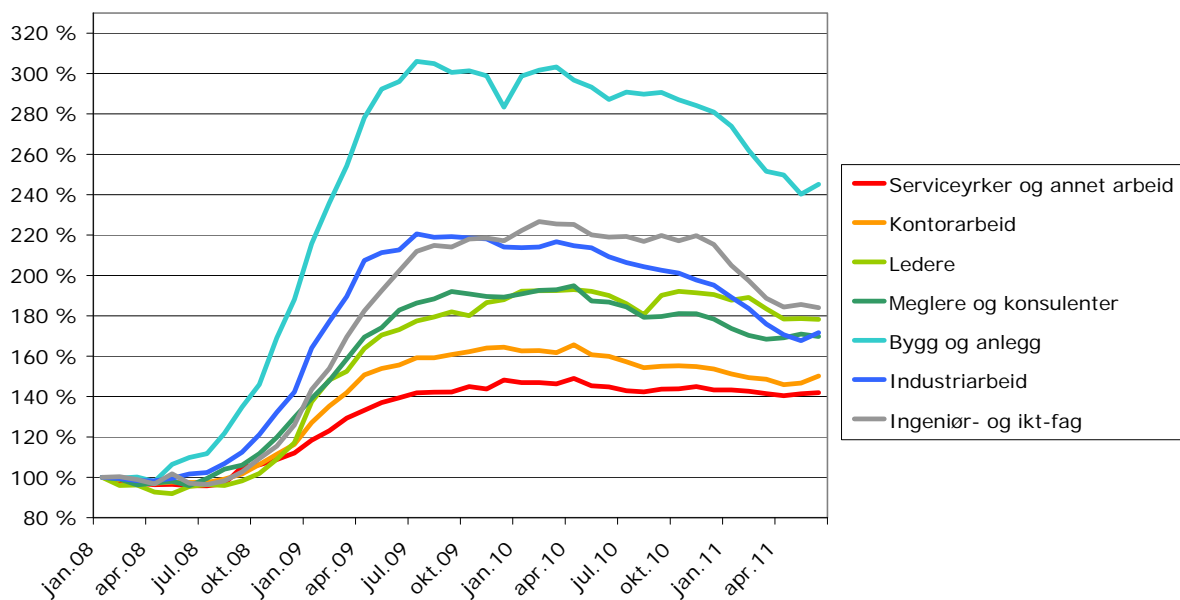
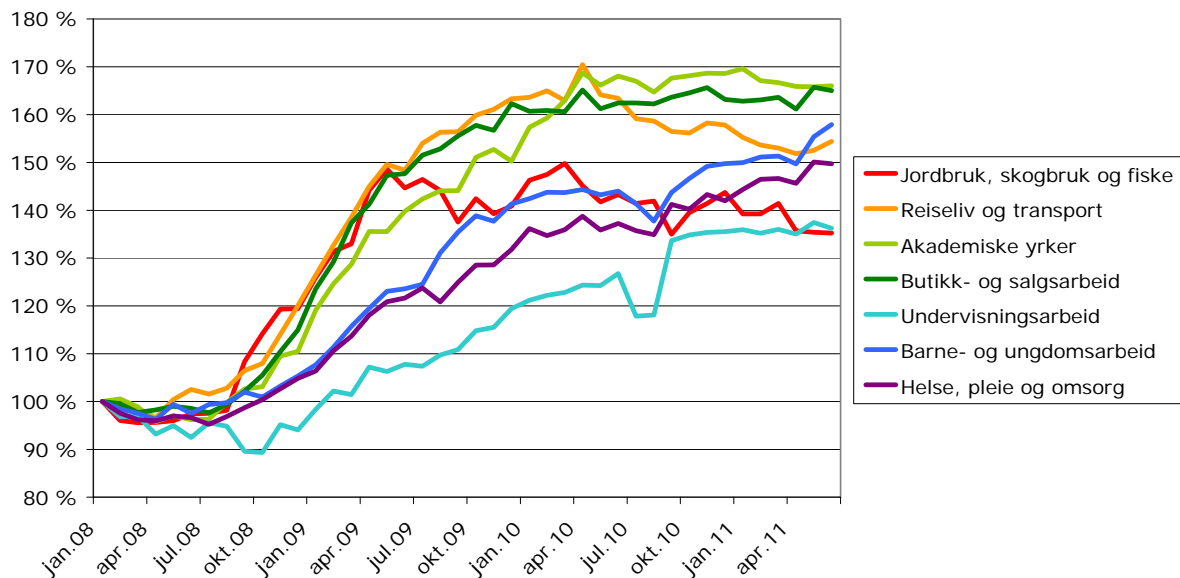
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i juni.

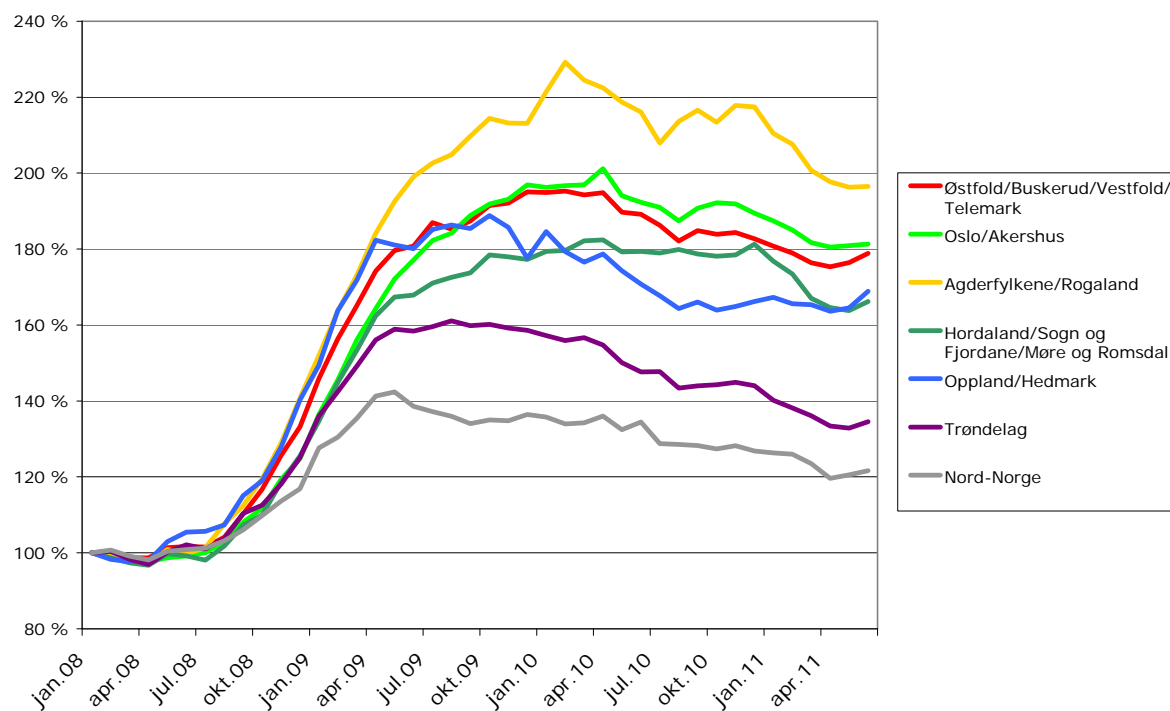
Figurvedlegg

Figur 9 og 10. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2008 – juni 2011. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 11. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – juni 2011. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV